

ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
ADMINISTRATIVE FACTORS AFFECTING COMPETENCIES OF
THE 21ST CENTURY TEACHERS IN PATHUM THANI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

ณัฐกฤตา ยติกุลเกียร
พงษ์ภิญโญ แม้นโกศล

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 2) เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 3) เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 4) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างครูที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan, 1970 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ดุลยพินิจในการเลือกตัวอย่างที่สอดคล้องกับการศึกษา โดยการแบ่งกลุ่มขนาดสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงเลือกการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสัมภาษณ์ เลือกสัมภาษณ์จำนวน 4 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จับสลากขนาดสถานศึกษาละ 1 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยใช้วิธี stepwise

ผลการวิจัย พบว่า 1. ระดับปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน ($\bar{X}=4.39$) รองลงมาคือ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ($\bar{X}=4.04$) ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ($\bar{X}=3.96$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของการทำงาน ($\bar{X}=3.73$)

2. ระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความสามารถในการวัดและการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=4.13$) รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ ($\bar{X}=4.06$) ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{X}=3.95$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=3.82$)

3. ปัจจัยที่สามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 พบว่ามีตัวแปร ความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ค่าตอบแทนและสวัสดิการ นโยบายและการบริหารงาน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 / .01 ซึ่งตัวแปรทั้งสี่สามารถอธิบายการผันแปรของสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 70.80

4. แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญได้แก่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการสร้าง ความมั่นคงและความก้าวหน้าให้แก่ครู มีทัศนคติที่ดีต่อครู และมีใจเป็นกลาง ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเรื่องค่าตอบแทนและสวัสดิการของครู รวมทั้งสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ ด้านนโยบายและการบริหารงาน ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถของครู ส่งเสริมให้ครูใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และส่งเสริมการฝึกอบรมตามความต้องการของครู และด้านการจัดสภาพแวดล้อมของการทำงาน ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ของครู บำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพดีพร้อมใช้งาน และช่วยเหลือเมื่อครูเจ็บป่วยหรือได้รับอันตรายในการปฏิบัติงาน

ABSTRACT

The objectives of the study were a) to study the competency of teachers in the 21st Century under Pathumthani Primary Educational service Area Office 1, b) to study administrative factors affecting competency of teachers in the 21st century under Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1, c) to study administrative factors in basic education school which could predict the competency of teachers in the 21st century under Pathumthani Primary Educational service Area Office 1, and d) to investigate the management enhancing competencies of 21st century teachers.

The sample group was 327 teachers of the Pathumthani Primary Educational Service Area Office 1 from simple random sampling which got the numbers in the tables. The sample size was determined by Krejcie and Morgan sample size. The instrument used for collecting the data was questionnaires. The data was analyzed by frequency, percentage, means, and standard deviation (SD). There were Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and the Analysis Stepwise Multiple Regression used to meet the objectives of the study.

The research findings were found that

1. Overall means in the competency of teachers in the 21st century was in the high level. Considering the individual aspects, it was found that the Ability of Assessment for Students' Development ($\bar{X}$ =4.13). The secondary level was the Ability of Information and Communication Technology ($\bar{X}$ = 4.06), Moral Ethics and Teachers' Codes of Conduct ($\bar{X}$ =3.95), The ability to work as a team and exchange of knowledge together ($\bar{X}$ =3.93) and the least means was the Ability of Facilitating Student-Centered Learning ($\bar{X}$ =3.82)

2. Administrative factors in institutes affecting the competency of teachers in the 21st century was at a high level. Considering the individual aspects, it was found the relationship between supervisors, colleagues, parents, and communities was at the highest level ($\bar{X}$ =4.39), the secondary level was the Terms of Progress and Stability in Work ($\bar{X}$ =4.04), Compensation and Benefits ($\bar{X}$ =3.96), Policies and Administration ($\bar{X}$ =3.89) and the least means was environment management ($\bar{X}$ =3.73)

3. Administrative factors in Basic Education School had a significant relationship in its statistic of the competency of teachers in the 21st century. Its statistical significance was at 0.01 level.

4. The analysis stepwise multiple regression in predicting the competency of teachers in the 21st century, the study was found that factors which could predict the competency of teachers in the 21st century was Variable, Advancement and Stability in Work, Compensation and Benefits, Policies and Administration, and the Relationship between supervisors, colleagues, parents, and communities, and they were statistically significant at 0.00 level. All four variables can vary the competency of teachers in the 21st century for 70.80 percent.

5. According to the questionnaire and interview findings, the study indicated five major aspects.

Firstly, as regards the relationships among administrators, colleagues, parents, and communities, it was found that administrators should place emphasis on building relationships among staff members in the school at all levels and with related parties including parents and communities.

Secondly, concerning job security and career path, administrators should focus on establishing job security and career path, and their positive attitudes towards their teachers, impartiality, and ideology were ascertained to result in the performance which can achieve the desired objectives.

Thirdly, in relation to compensation and welfare, administrators should stress the importance of compensation and welfare policies for increased moral and of the sufficient provision of materials, tools, and equipment for operation.

Fourthly, as for policies and management, administrators should pay a particular attention on management deemed suitable for teacher development, promoting effective self-development, freedom to use creativity in how work can be completed, and training that meets the teachers' needs.

Fifthly, with respect to work environment management, administrators should emphasize the promotion of work environment contributing to the positive level of satisfaction, care of school atmosphere accommodating its teachers, maintenance of instruments to keep them in good condition, and generous assistance when teachers are sick or injured because of an accident at work.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญและเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

อย่างไรก็ตาม พบว่าความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ เนื่องจากปัญหาด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารการศึกษา โดยเฉพาะการผลิตและการพัฒนาครูให้มีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) การศึกษาไทยจึงต้องเร่งพัฒนาครูให้มีสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ตามบริบทของสังคมที่เปลี่ยนไปในศตวรรษที่ 21

การพัฒนาการศึกษาเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 และเพื่อเตรียมความพร้อมของนักเรียนให้มีคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 ได้นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับจัดการศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในโรงเรียน และการจัดการศึกษาจะไม่บรรลุผลสำเร็จได้โดยหากขาดการจัดการเรียนรู้ที่จะนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ (อตุลย์ วังศรีคุณ, 2557, น.6-7) การที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์จะต้องอาศัยครูผู้สอนที่มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ มีเจตคติต่อวิชาชีพครูที่ดี มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในศตวรรษที่ 21 ครูควรมีทักษะและคุณลักษณะที่รองรับเข้าถึง เพื่อสร้างนวัตกรรมบริหารจัดการชั้นเรียนแนวใหม่ โดยครูจำเป็นต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น เพื่อช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจโมเดลที่ถูกต้อง (วันทนา สิงห์นา, 2560)

สมรรถนะของครูเกิดจากการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อหาในภาคทฤษฎีและจากการฝึกฝน ทักษะ ประสบการณ์ปฏิบัติ ตลอดจนการปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะผ่านการปฏิบัติกิจกรรม สมรรถนะของครูสะท้อนถึงความรู้ความสามารถ ทักษะ ทักษะ ทักษะ คุณลักษณะของครูที่เกิดจากการสั่งสม และเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติ เบญจวรรณ อินต๊ะวงศ์ (2554, น.38 - 49) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูผู้สอนมาจากแนวคิดทฤษฎีด้านไม้จรรยาธรรมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2543) ซึ่งเป็นทฤษฎีทางจิตวิทยาที่วิเคราะห์สาเหตุของพฤติกรรม การปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพว่ามีองค์ประกอบทางจิตที่เกี่ยวข้องอยู่ 8 ประการ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ลักษณะ

ที่เป็นพื้นฐานทางจิตใจ 3 ประการ ได้แก่ สถิติปัญญา สุขภาพจิตและประสบการณ์ทางสังคม และจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมอีก 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ลักษณะมุ่งอนาคตควบคุมตน ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติ คุณธรรม ค่านิยม และสัมพันธ์กับทฤษฎีสองปัจจัยของเฟรดริก เฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg, 1959 , p.12-1 13) ที่พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานประกอบด้วย ปัจจัยค่าจูนและปัจจัยจูงใจ ปัจจัยค่าจูน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่ช่วยให้ครูผู้สอนมีความพอใจและมีความสุขในการทำงาน และปัจจัยจูงใจ (Motivator Factors) เป็นปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดแรงจูงใจในการทำงาน ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า สมรรถนะของครูจะเกิดขึ้นได้ก็เมื่อมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน การบริหารองค์การในปัจจุบัน เป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในเชิงกลยุทธ์ มองคนเป็นพลังขับเคลื่อนสำคัญที่สุดขององค์การ การบริหารทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นหัวใจหลักในการขับเคลื่อนองค์การ หากหน่วยงานใดบกพร่องหรือละเลยการบริหารทรัพยากรบุคคลให้มีศักยภาพ ย่อมเป็นอุปสรรคหรือส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพขององค์การ กล่าวคือ งานทุกประเภทสำเร็จลุล่วงด้วยดีเกิดจากบุคลากรที่มีคุณภาพ มีความรู้ และทักษะในการทำงาน (พนัส หันนาคินทร์, 2546, น.133-134)

การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี ได้ให้บริการด้านการจัดการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาแก่ชุมชนในเขตชนบท จังหวัดปทุมธานี เป็นองค์การที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพการณ์ในปัจจุบัน เนื่องจากโรงเรียนส่วนใหญ่มีขนาดเล็ก จึงได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาจากรัฐบาลเป็นจำนวนน้อยตามจำนวนของผู้เรียนที่ลดน้อยลง ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กขาดทั้งอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนการสอนลดลง และจำนวนครูไม่ครบชั้นเรียน ซึ่งอาจจะส่งผลไปยังผู้เรียนโดยตรง จึงจำเป็นที่ผู้บริหารจะต้องตระหนักในการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีสมรรถนะของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ครูเกิดทักษะที่จำเป็นในยุคปัจจุบันและให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยมีตัวแปรที่มาจากการสังเคราะห์ปัจจัยการบริหารจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสมรรถนะประจำสายงานของครูในศตวรรษที่ 21 ที่ มีความสอดคล้องกับข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ ผลจากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะที่ดีในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียน องค์การ และประเทศชาติได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
3. เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
4. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านนโยบายและการบริหารงาน ด้านสภาพแวดล้อมของการทำงาน ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน และด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ สามารถพยากรณ์สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 74 คน ครู จำนวน 2,316 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2,390 คน

กลุ่มตัวอย่างครูที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan, 1970 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling)

กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้ดุลยพินิจในการเลือกตัวอย่างที่สอดคล้องกับการศึกษา โดยการแบ่งกลุ่มขนาดสถานศึกษา ผู้วิจัยจึง

เลือกการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสัมภาษณ์ เลือกสัมภาษณ์จำนวน 4 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จับสลากขนาดสถานศึกษาละ 1 โรงเรียน

2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเลือกใช้แบบสอบถามที่มีทั้งคำถามปลายเปิดและคำถามปลายปิดที่เก็บรวบรวมข้อมูลมาจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในเชิงปริมาณ มาเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยมีตัวแปรที่ศึกษา คือ

ตัวแปรที่ 1 คือ ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) นโยบายและการบริหารงาน 2) การจัดสภาพแวดล้อมของการทำงาน 3) ความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน 4) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน 5) ค่าตอบแทนและสวัสดิการ

ตัวแปรที่ 2 คือ สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ความสามารถในการวัดและการประเมินผลเพื่อพัฒนาผู้เรียน 3) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ 4) การมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู 5) ความสามารถในการทำงานเป็นทีม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง โดยแบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 331 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 297 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.70

4. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) 2) วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลความหมายของคะแนนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด 3) การวิเคราะห์ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) 5) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยใช้วิธี stepwise และ 6) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) โดยใช้วิธี stepwise เพื่อค้นหาตัวแปรพยากรณ์ตัวใดที่มีความสัมพันธ์

กับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 มีนัยสำคัญ แล้วจึงนำตัวแปรที่มีนัยสำคัญ ไปสร้างสมการพยากรณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1 ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 297 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 68.40) ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 50.50 มีอายุอยู่ในช่วง 35-44 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 83.50) สังกัดโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในอำเภอคลองหลวงเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 41.80) และมีตำแหน่งเป็นครู (ร้อยละ 75.10)

2. ผลของการศึกษาระดับปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน ($\bar{X}=4.39$) รองลงมาคือ ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ($\bar{X}=4.04$) ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ($\bar{X}=3.96$) ด้านนโยบายและการบริหารงาน ($\bar{X}=3.89$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของการทำงาน ($\bar{X}=3.73$)

3. ผลการศึกษาระดับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความสามารถในการวัดและการประเมินผลเพื่อพัฒนานักเรียน ($\bar{X}=4.13$) รองลงมาคือ ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ ($\bar{X}=4.06$) ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ($\bar{X}=3.95$) ด้านความสามารถในการทำงานเป็นทีม และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ($\bar{X}=3.93$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือ ด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X}=3.82$)

4. ปัจจัยที่สามารถร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 พบว่ามีตัวแปร ความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ค่าตอบแทนและสวัสดิการ นโยบายและการบริหารงาน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 / .01 ซึ่งตัวแปรทั้งสี่สามารถอธิบายการผันแปรของสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้ร้อยละ 70.80

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 4 โรงเรียนเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า ผู้บริหาร

สถานศึกษาให้ความสำคัญในด้านนโยบายและการบริหารงานมากที่สุด ส่วนสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ และด้านการพัฒนาครูให้มีความรู้ ความพร้อม สามารถนำเทคโนโลยีเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

อภิปรายผล

1. ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ด้านนโยบายและการบริหารงาน และด้านการจัดสภาพแวดล้อมของการทำงาน โดยผู้วิจัยอภิปรายผลโดยละเอียดดังนี้

1.1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะในการปฏิบัติงานจะสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จะต้องได้รับความร่วมมือจากคณะครูภายในโรงเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง ได้รับการยอมรับจากสังคม มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนดังที่ คลนภา คีบุปผา (2555, น. 14) กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงานจะนำมาซึ่งความสัมพันธ์ซึ่งเกี่ยวข้องกันของบุคคลรวมทั้งสังคม ส่วนความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองและชุมชนจะช่วยลดและแก้ปัญหาคความขัดแย้งระหว่างกัน และช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมที่เกิดประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่าย (ชูชาติ พ่วงสมจิตร, 2560, น. 12)

1.2 ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน จัดอยู่ในอันดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปฏิบัติงานหรือครูได้รับมอบหมายจะมีผลต่อการคงไว้และการขยายความสามารถของตนเองให้ได้รับความรู้และทักษะใหม่ ๆ มีแนวทางหรือโอกาสในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้น (Walton, 1973, pp. 11 -16 อ้างถึงใน อัจฉรา ปุราคม, 2540, น. 18 -22)

1.3 ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ จัดอยู่ในอันดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะค่าตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ เช่น เบี้ยเลี้ยง อาหารเครื่องคั้น และการมีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ ฯลฯ เป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานสำหรับครู สอดคล้องกับ ชีระ ศิลาโชติ (2554) เสนอว่าสวัสดิการของบุคลากรภายในหน่วยงานเป็นสิ่งสำคัญและต้องได้รับการดูแลเป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลให้บุคลากรมีสุขภาพกายสุขภาพใจที่ดีต่อการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านนโยบายและการบริหารงาน จัดอยู่ในอันดับที่ 4 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีภารกิจและความรับผิดชอบ 4 ประการ คือ 1) การกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ ทิศทางหรือวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษารวมทั้งแผนการดำเนินงาน มาตรการ และแนวปฏิบัติที่จำเป็นอื่น ๆ ให้ชัดเจน 2) การเลือกใช้เทคนิคหรือกลวิธีในการบริหารงานให้เหมาะสม 3) การปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและแผนการที่กำหนดไว้ 4) การกำกับติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (ประยงค์ เนาบุตร, 2555, น. 3-29) นั้น หากผู้บริหารปฏิบัติภารกิจทั้ง 4 ประการโดยกำหนดนโยบายที่พัฒนาความสามารถของบุคคลมีลักษณะงานที่ได้รับมอบหมายที่เหมาะสม ก็จะช่วยให้ครูเกิดการพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ การได้รับลักษณะงานตรงกับความรู้ความสามารถที่มีการได้รับอิสระในการใช้ความคิดริเริ่มในการสร้างสรรค์งานหรือการปฏิบัติหน้าที่ และถ้าโรงเรียนมีการส่งเสริมในเรื่องการฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ ก็จะสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่กำลังเปลี่ยนไปในยุคปัจจุบัน

1.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของการทำงาน จัดอยู่ในอันดับที่ 5 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบรรยากาศและความปลอดภัยภายในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ส่งเสริมหรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของครูได้ สอดคล้องกับ ระเบียบ ภาวิไล (2553, น. 19) กล่าวว่า คุณภาพชีวิตที่พึงประสงค์ คือ ชีวิตที่อาศัยสภาพแวดล้อมทั้งปวงเอื้ออำนวยสุขภาพทางกายเพื่อเป็นรากฐานของสันติภาพทางจิตใจ ทำให้เกิดบูรณาการทางความรู้สึกนึกคิดเต็มที่ตามศักยภาพในมนุษย์

2. สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่าสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ความสามารถในการวัดและการประเมินผลเพื่อพัฒนานักเรียน อยู่ในระดับมาก ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ การมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ความสามารถในการทำงานเป็นทีมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ด้านความสามารถในการวัดและประเมินผลเพื่อพัฒนานักเรียน จัดอยู่ในอันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้อาจจัดการเรียนการสอนตลอดจนการวัดและประเมินผล นับเป็นภารกิจการบริหารสถานศึกษาที่สำคัญ ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกของการบริหารสถานศึกษา เพราะจะส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 จึงบริหารงานด้านการวัด

และประเมินผลการศึกษาในด้านต่าง ๆ มีการจัดการหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการวัด และประเมินผล ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตราที่ 26 ซึ่งกำหนดไว้ว่า ให้สถานศึกษาจัดการประเมินนักเรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของนักเรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการทดสอบควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนการสอน ตามความเหมาะสม ของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มณีรัตน์ ภิณูญาพสกุล (2549, น. 89-98) ได้วิจัย เรื่องการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 พบว่า การบริหารงานวิชาการตามหลักนิทรรศร ในด้านการจัดการหลักสูตรและแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด

2.2 ด้านความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ จัดอยู่ในอันดับที่ 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะสภาพของการเรียนรู้ในโลกแห่งการเรียนรู้ยุคปัจจุบันและอนาคตเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก จึงทำให้ครูต้องปรับตัวในการถ่ายทอดความรู้เพื่อให้ได้ผลผลิตทั้งในด้านความรู้ที่จะถ่ายทอดสู่ผู้เรียนตามระดับความเหมาะสมเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้ประยุกต์ในการแก้ปัญหา ตลอดจนการสร้างนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันความรู้ที่ถ่ายทอดควรถ่ายทอดทั้งเนื้อหาความรู้ (Cognitive) ทัศนคติหรือความสามารถในการใช้ (Skills) และเจตคติ (Attitude) เพราะปัจจุบันต้องใช้ความรู้แบบองค์รวมสามารถถ่ายทอดความรู้ตามแนวคิดของการเรียนรู้สมัยใหม่ ที่นักเรียนมีอิสระในการรับรู้ และสร้างศักยภาพให้นักเรียนรู้จักหาความรู้ด้วยตนเอง และชี้แนะการเรียนรู้ในลักษณะของ mentor และพัฒนาวิธีการสอนให้เพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ซึ่งอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงความรู้ได้แบบไม่มีขีดจำกัดว่าต้องเรียนเฉพาะในห้องเรียน หรือต้องเรียนจากครูเท่านั้น โดยสร้างนักเรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล มีจิตวิสัย ใช้ข้อมูลในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาและพัฒนาตนเองให้ศึกษาและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต รู้จักเผยแพร่ และแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น และยึดมั่นในหลักบูรณาการความรู้แบบสหวิทยาการ สอดคล้องกับ วิจารย์ พานิช (2556 น. 67-68) กล่าวว่า ครูในศตวรรษที่ 21 เปลี่ยนจากการเป็น Coach เป็นผู้กำกับการเรียนรู้ เพื่อให้เด็กที่เรียนรู้อย่างผิวเผินไปสู่การรู้จริง เปลี่ยนจากสอนวิชาไปสู่พัฒนาครบด้าน เปลี่ยนจากรู้วิชาไปมีทักษะ ครูเปลี่ยนจากการเป็นผู้รู้เป็นนักเรียน และเปลี่ยนจากครู ผู้รอบรู้วิชาเป็นผู้กำกับการเรียนรู้ของศิษย์เป็นสิ่งสำคัญที่สุดโดยครูต้องมีทักษะด้านการฝึกเป็นโค้ช เป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ (Mastery) พัฒนาครบด้านมีทักษะเป็นนักเรียนและกำกับการเรียนรู้ของตน และสอดคล้องกับ จิตรลัดดา นุ่นสกุล (2556) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนของครูผู้ศตวรรษที่ 21 คือ ครูที่

สามารถจัดการเรียนรู้ด้วยระบบสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ได้ทั่วโลกผ่านทางอินเทอร์เน็ต สามารถจัดการเรื่องเอกสารได้ทุกรูปแบบผสมผสานกันระหว่างเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ที่สามารถจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อการสอนได้หลากหลายสามารถเชื่อมโยงสื่อการสอนจากห้องเรียนอิเล็กทรอนิกส์ สามารถสืบค้น ไข้ซ้ำ ปรับปรุงเนื้อหาให้ทันสมัยและดีขึ้นตลอดเวลา เป็นแหล่งสืบค้นความรู้ของนักเรียน สามารถนำสื่อต่าง ๆ ในเครือข่ายสังคมออนไลน์ยุคใหม่ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องฝึกให้นักเรียนใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลในการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสามารถปฏิบัติได้จริงเพราะการที่นักเรียนได้ฝึกประสบการณ์ หรือลงมือปฏิบัติเองจะทำให้นักเรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตัวเอง

2.3 ด้านการมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู จัดอยู่ในอันดับที่ 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก จรรยาบรรณก็คือจริยธรรมสำหรับวิชาชีพ ซึ่งคนในวิชาชีพนั้น ๆ จะต้องทำแต่วิชาชีพอื่นไม่ต้องทำ คุณธรรมจริยธรรมเป็นคุณสมบัติของมนุษย์ที่สำคัญยิ่ง (พระราชวรมูณี, 2541) วิชาชีพครูจึงต้องมีจรรยาบรรณในวิชาชีพคอยกำกับ และผู้ที่จะมาเป็นครูได้นั้นต้องมีคุณลักษณะตามที่จรรยาบรรณของวิชาชีพครูกำหนดไว้ (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2548) สอดคล้องกับการศึกษาของ จักรินทร์ ปัจฉิมมะ (2545, น.108) ที่พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 5 ด้าน พบว่าทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกและเป็นความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างสูง กล่าวคือถ้าบุคคลมีความตระหนักต่อจรรยาบรรณด้านหนึ่งด้านใดสูงแล้ว จะส่งผลต่อด้านอื่นด้วย คือ ครูที่มีความตระหนักในจรรยาบรรณต่อตนเองสูง จะมีความตระหนักต่อจรรยาบรรณด้านวิชาชีพ ผู้รับบริการ ผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และสังคมสูงด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ธัญลักษณ์ รุจิภักดิ์ และเอมมา อาสนจินดา (2557, น.230-254) ที่ศึกษาเรื่องการรับรู้และเจตคติต่อแนวทางการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู พบว่า เจตคติหรือความตระหนักต่อการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพทั้ง 5 ด้าน มีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษานี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวรรณิ หาญกล้า (2550, น. 68) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของครูกับการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ พบว่าคุณลักษณะของครูด้านพฤติกรรมเชิงจริยธรรมมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับความตระหนักในกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู

2.4 ด้านความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ จัดอยู่ในอันดับที่ 5 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวางแผนการจัดการเรียนการ

สอนที่ดี จะสามารถพัฒนาทั้งทางร่างกาย สังคม ปัญญา และจิตใจ อีกทั้งช่วยพัฒนาให้นักเรียน มีความรู้ ความสามารถที่นำไปประยุกต์ใช้ได้จริง สอดคล้องกับ พิมพ์พันธ์ุ เดชะคุปต์ (2550, น. 17-18) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนนั้นให้เป็นประโยชน์ของนักเรียนเป็นสำคัญหรือเป็นหลัก จากนั้นจึงเลือกใช้รูปแบบการสอน วิธีสอนต่าง ๆ เทคนิคการสอน หรือใช้แบบผสมผสานด้วย หลากหลายวิธีสอนและเทคนิคสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาบริบท นอกจากนี้ครูยังต้องเตรียม รวมทั้ง ระบุแหล่งข้อมูลที่เป็นแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียน ไปสืบค้นเพื่อตอบปัญหาที่สงสัยด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เป็นการสร้างความรู้ใหม่

3. ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่สามารถพยากรณ์สมรรถนะครู ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จากผลการวิจัย พบว่าเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัย กล่าวคือ ปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กับสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และสามารถพยากรณ์สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้ ทั้งปัจจัยด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ด้านนโยบายและการบริหารงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 มีนโยบายและการบริหารงาน การจัดสภาพแวดล้อมของการทำงาน ความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน และค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ดี ส่งผลให้ครูมีสมรรถนะตาม ศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญชนก บุญนาค (2020, น. 71) ศึกษาปัจจัยทางการ บริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสอนศาสนาอิสลามระดับ ประถมศึกษา พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสอนศาสนา อิสลาม ได้แก่ปัจจัยด้านกลยุทธ์ ปัจจัยด้านกระบวนการ และปัจจัยด้านบุคลากร และสอดคล้องกับ ภัทรนันท์ ศิริไทย (2559, น. 185-188) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับประสิทธิภาพ ใน การปฏิบัติงานของบุคลากรวิทยาลัยชุมชนสระแก้วพบว่า นโยบายและการบริหารงาน การได้รับ การยอมรับนับถือ ความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ความมั่นคงในงาน ความรับผิดชอบ มี ความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานซึ่งหมายถึงบุคลากรเป็นผู้มีสมรรถนะ

จากการวิจัยพบว่าปัจจัยการบริหารในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กับ สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 และสามารถพยากรณ์สมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้ทั้งปัจจัยด้าน ความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ด้านนโยบายและ การบริหารงาน และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

4 แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ผลจากการวิจัยพบว่า
แนวทางการบริหารที่ส่งเสริมสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ได้ข้อสรุปแนวทางดังนี้

4.1 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครอง และชุมชน
ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรภายในโรงเรียนในทุกระดับ เช่น
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน
ตลอดจนสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4.2 ด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการสร้าง
ความมั่นคงและความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน เช่น ให้ครูได้รับมอบหมายงานที่สามารถขยาย
ความสามารถของตนเองในการได้รับทักษะใหม่ ๆ หรือมีโอกาสนในการเลื่อนตำแหน่งหน้าที่ที่
สูงขึ้น

4.3 ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและมีนโยบายที่ชัดเจน
ในด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการของครู เช่น การให้รางวัลแก่ครูที่อุทิศเวลา มีความมุ่งมั่นในการ
ทำงาน หรือปฏิบัติการกิจของโรงเรียนเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงาน รวมทั้ง
การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอ

4.4 ด้านนโยบายและการบริหารงาน ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการบริหารงานที่มีความ
เหมาะสมในการพัฒนาความสามารถของครู งานที่มอบหมายมีความเหมาะสมช่วยให้ครูเกิดการ
พัฒนาตนเองอย่างเต็มที่ ให้อิสระในการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติหน้าที่ ส่งเสริมใน
เรื่องการฝึกอบรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของครู

4.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของการทำงาน ผู้บริหารควรมุ่งเน้นการส่งเสริมการจัด
บรรยากาศเพื่อให้ครูเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ให้ความสำคัญใส่สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อ

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ผู้บริหารระดับสูง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือหน่วยงานที่สำคัญ ควรให้
ความสำคัญต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 โดยในด้านที่ครูมีสมรรถนะสูงอยู่แล้ว ควรคงสภาพ
ไว้ ส่วนด้านที่อยู่ในระดับต่ำควรมีการแก้ไข ปรับปรุง พัฒนาให้ดีขึ้น

1.2 ผู้บริหารระดับสูง ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือหน่วยงานที่สำคัญ ควรร่วมกันหา
วิธีการป้องกันและรับมือกับปัจจัยที่จะมากระทบต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อเพิ่มศักยภาพ
ของสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ที่ดีขึ้น

2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้งต่อไป ควรทำการศึกษาการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21 ในขอบเขตที่กว้างและลึกขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวะการศึกษาในยุค New Normal และครอบคลุมได้ทั่วประเทศ

2.2 เพื่อให้ได้การวิจัยเชิงลึก การศึกษาในครั้งต่อไปควรทำวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้อำนวยการเขตการศึกษา เพื่อเพิ่มความหลากหลายของแนวคิด จะได้นำไปพัฒนาสมรรถนะของครูในศตวรรษที่ 21 ที่ดีต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ขวัญชนก บุญนาค. (2563). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะครูในศตวรรษที่ 21*. *โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม ระดับประถมศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- จิตรลัดดา นุ่นสกุล. (2556). *ครูในอนาคตแห่งศตวรรษที่ 21*. ค้นเมื่อ มีนาคม 20, 2563 จาก <https://www.gotoknow.org/post/492081>.
- จักรินทร์ ปัจฉิมมะ. (2545). การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณครูของข้าราชการครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร. *วิทยานิพนธ์ปริญญาโท* มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ชูชาติ พ่วงสมจิตร. (2560). น. 12. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*, ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม – ธันวาคม 2560) ความสุขในการทำงานของบุคลากรการศึกษา สังกัดสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เชียงราย.
- คลนภา ดิบุปผา. (2555). *ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมในองค์กร ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน กับความผูกพันในองค์กร ของพนักงานบริษัทเอบี ฟู๊ด จังหวัดสมุทรปราการ*. *วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท* มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2543. *ทฤษฎีต้นไม้วิจัยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคคล*. โครงการสร้างเสริมเอกสารวิชาการ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยลักษณ์ รุจิภักดิ์ และเอมมา อาสนจินดา. (2557). การรับรู้และเจตคติต่อแนวทางการปฏิบัติตาม
จรรยาบรรณวิชาชีพที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเชิงจริยธรรมวิชาชีพครู. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, ปี
ที่ 28 ฉบับที่ 88 (ต.ค.-ธ.ค. 2557) หน้า 230-254.

ธีระ ศิลาโชติ.(2548). *การพัฒนาการดำเนินงานการเงินด้านการเบิกจ่ายศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัด ยโสธร*. ปรินญาการศึกษามหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เบญจวรรณ อินต๊ะวงศ์. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะครูสายผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2*. การค้นคว้าด้วยตนเองปรินญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ประยงค์ เนาวบุตร. (2555). *หน่วยที่ 3 ภารกิจของสถานศึกษา*. ในประมวลชุดวิชาการจัดและบริหาร
องค์การทางการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
นนทบุรี: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

พนัส หันนาคินทร์. (2546).*การบริหารบุคคลในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์
พระราชวรมนี (2541).*การทำงานเพื่องาน การทำหน้าที่คือการปฏิบัติธรรม*. กรุงเทพฯ:ธรรมสภา.

พิมพ์พันธ์ เฉชะคุปต์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มณีนรัตน์ ภิญโญภาพสกุล. (2549) *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3*. วิทยานิพนธ์
ปรินญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

ภัทรนันท์ ศิริไทย. (2559) *ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของ
บุคลากรวิทยาลัยชุมชนสระแก้ว*. นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ระวี ภาวิไล. (กันยายน 2523). "คุณภาพชีวิต " จดหมายข่าวสภาวะแวดล้อม. สถาบันวิจัย
สภาพแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 19.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. มูลนิธิสดศรี-
สฤษดิ์วงศ์.

วันทนา สิงห์นา. (2560). *ผลการจัดการเรียนรู้แบบซิปปาเสริมด้วยชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ต่อ
มโนคติ ลม พ้า อากาศ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-
2579*. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

- สุวรรณี หาญกล้า. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของครูกับการปฏิบัติ
กิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู สำนักงานอาชีวศึกษา
กรุงเทพมหานคร (ปริญญานิพนธ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัจฉรา ปุราคม. (2540). คุณภาพชีวิตในการทำงานของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม
อิเล็กทรอนิกส์เขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ (ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อดุลย์ วังศรีคุณ. (2557). การศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21: ผลผลิตและแนวทางการพัฒนา.
วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 8(1), 1-17.

ภาษาต่างประเทศ

Herzberg, et al. (1959). *The Motivation to Work*. John Wiley & Sons.